

Caria György
A MEGIGAZULÁSRÓL

A magyar "megigazulás" szónak a jelentése félreértésre adhat okot. A szó ugyanis nem az "igaz", hanem az "igazságos" fogalmát rejtí magában. Megigazulni annyi, mint igazságossá válni, vagy igazságosnak bizonyulni; kevésbé jelenti azt, amit legtöbbször tulajdonítanak neki: igazságosnak kijelentetni, igazságosnak nyilváníttatni valamilyen bírói ítélettel, amellyel nem ökvetlenül jár együtt az igazságosság maga, mert az ítélet lehet téves. A megigazulás azonban nem jelenti az igazsá válást, vagy igazságnak bizonyulást abban az értelemben, hogy a megigazult nem házudik, hanem igazat mond. Az igazmondó és őszinte ember neve a görögben aléthine mai fogalmunk neve azonban dikaios/igazságos/ szóval összefüggő dikaiou és dikaiosis. A dikaios szó a diké szóból ered, mely szó deiknúi: mutat, utal szóból származik s jelenti azt a rendet, amelyre a természeti jelenségek utalnak. Ez az isteni rend vagy törvény a teremtett anyagi világ szellemi tartalma. Ez a rend képezi a való, igaz világot; azért mondja a magyar nyelv azt, aki ehhez a renndhez alkalmazkodik, igaz embernek. Hogy azonban az őszinte, igazmondó emberrel össze ne cseréljük, azért a természet/rendjéhez alkalmazkodik embert igazságosnak mondjuk; mivel pedig ebben a világban csak annak van létjogosultsága, ami a teremtett renndhez hozzá igazodik, azért az igazságot jogosnak is nevezhetjük. A természetes rendet a jogi világban jognak nevezzük. Ez a természeti rend, vagy jog, mivel mögötte Isten és egy őrtálló angyalvilág van, nem tétlen, tehetetlen valami; megítéli azt, aki eltér tőle, azért a héber nyelv ezt a rendet ítéletnek is nevezi. A természeti, vagy anyagi világnak és az erkölcsi, vagy szellemi világnak a törvényei ugyanazek s aki a természeti törvényeket ártalhágyja, az erkölcsi törvény ellen is vétkezik; vagy megfordítva: aki a szellemi világ törvényeit semibe veszi, azt az anyagi világ sem herdozza el, hanem fellázad ellene. Ezért érik az istentelen bűnösöket az anyagi csapások. Ennek az összefüggésnek magyarázata a következő: a természeti, vagy anyagi világot a szellemi világ hatja által és az biztosítja fennmaradását; ha tehát a fenntartó szellemi világ megsérül, annak természetes következményei az anyagi világban is meg kell, hogy jelenjenek. Kecsis nélkül a levak elragadják a kecsit. Nem igaz, hogy a törvények kormányozzák a világot; a törvények még az államot sem kormányozzák; legfeljebb a fejedelem a törvények szerint kormányozza országát és az Istenről megállapított törvények szerint kormányozza egy láthatatlan szellemi világ az anyagi világot. A törvény nem kormányoz, mert akarata nincs és ha volna, sem vihetné azt keresztül. Diké tehát a törvények világa, melyre a természet rámutat. Nem a törvényekből áll elő a teremtés, hanem a teremtés megfigyeléséből jutunk el a törvényekhez; a törvény az a mód, ahogy Isten a teremtést kormányozza. A teremtés is a törvény is Istenről származik; a törvényszerűség, azaz diké a szellemi teremtéshez tartozik, épen úgy, mint a számok világa, a matematika törvényszerűsége, mint minden igaz rendszer, mely a valóságnak megfelel s melyet nem ember gondolt ki, hanem a Teremtő s az ember csak elleste a Teremtő művéből, mely arra rámutat, ráutal. Az ember hajlik arra, hogy a természetes rendszerekkel szemben mesterséges rendszereket alkossen, melyek részben egyeznek a természetes, való rendszerrel, részben eltérnek tőle. Ezeknek az emberek által alkotott rendszereknek, törvényszerűségeknek azonban nincs való létük s azért megcsálnak. Ilyen az emberek jogalkotása, mely anennyiben az isteni jogtól eltér-vétkes, lázadás Isten ellen. Ez a lázadó elem okozza az államok hanyatlását és halálát. Miker a teremtésny okosabb akar lenni Teremtőjénél s kijavítja, a saját gondolatai szerint akarja berendezni a világot, akkor a teremtésny vétkezik, azaz elvéti az utat, amelyen haladnia kell. Ezt a folyamatot írja le Ézsaiás, miker azt mondja: "Mind eltévelyedtünk, közülünk kiéki saját utjára tért!" /Ézsai. 53, 6/ Az emberek államalkotásai, bíredalon alkotásai is ilyen letérések az isteni életutáról: az ember megpróbálja saját gen-

delata szerint berendezni a társadalmat. De ezeknél az államalkotásoknál az ember csak részben tér el az isteni uttól; az Istentől megállapított erkölcsi szabályokat nagyrészt megtartja, mert tapasztalásból tudja, hogy másként emberi együtt-élés nem lehetséges, csak az isteni törvény szerint. Ahol azonban az emberi önzés kívánja, eltér az emberi törvényalkotás az istenitől s az uralkodóknak, vagy uralkodó rétegnek, osztálynak az érdekeit szolgálja és épen ezekben az eltérésekben van a lázadás, a vétkek, a bekövetkező bajok és isteni ítéletek alapja, oka. Ezsaiás már egy további állapotot mutat be: ő nem a világbíredalonnak az isteni rend ellen való lázadásáról beszél, hanem mindenkinek a másik ellen való lázadásáról is, mikor azt mondja, hogy kiki, azaz mindenki saját útjára tért. Ennek az állapotnak neve: anarchia, fejetlenség, ami a teljes zűrzavar útja. Hebbes később ezt az állapotot így fejezte ki: bellum omnium contra omnes/mindenki háberuja mindenki ellen. Az emberi társadalom tehát, ha el nem hagyja az emberi utakat és mindenki vissza nem tér az isteni utra, a teljes felbomlás felé halad. Isten nélkül a "haladás" az örvény felé történik/II. Tessz. 2, 8: törvénytelenység embere, veszedelem fia; Jel. 17, 8; II. Tessz. 2, 8; Jel. 18, 19; 19. 17-21/.

Az isteni erkölcsi rendnek összefoglalója és kijelentője Jézus volt a látható világban, azért mondja magáról az Ur, hogy ő szikla, melyre ha valaki ráesik, összezúródik; viszont, ha ő esik valakire, azt szétmorzsolja./Mt. 21, 44 v. ö. Dán. 2, 34. 35, 44/. Ez a veszedelem azonban nemcsak az idők végén, nemcsak az utolsó ítéletkor várja a bíredalmakat és egyéneket, hanem a történelem folyása alatt is minduntalan bekövetkezik; a történelem nagy temető, azok temetője, kik az isteni renddel összeütköztek. Az emberektől alkotott egyházak is az emberek saját útjai, melyek kijavítják az Istennek az egyházzal alkotott örök tervét, eleve elrendelését; ezért minden embertől alkotott egyházban van valami Isten ellen való lázadás és ennyiben a veszedelem csiráját herdezza magában, az elpusztulást, melyre ítélve van. Minden emberi út végén az elmulás van; csak egy út marad meg végig: az Isten útja, az Isten gondolata, az Isten rendelése. Igazságtalan minden, ami az isteni gondolat-tól eltér s ami igazságtalan, az egyuttal téves is, vétkes is, veszedelmet hozó is!

Megigazulni ez szerint annyit jelent, mint az emberi gondolatot az isteni gondolattal visszacserélni; az emberi utról az isteni utra rátérni. Világos hogy ennek a megigazulásnak nem szóban, beszédben kell történnie, hanem tettekben, valóságban. Ebben a fényben kell megvizsgálnunk azokat a felfogásokat, amelyeket az emberek a megigazulásról alkottak. A megigazulásról legelterjedtebb a "hívőnek" mondott vélemény az, hogy Isten Jézus érdeméért ingyen elengedi a bűnös tartózkodását s azt, neha bűnös, ártatlannak tekinti. Ebben a meghatározásban van valami igazság, mégis ebben az alakjában csenka s ezért hamis, megtévesztő s oka lehet annak a hamis evangélizációnak, amely oly sok gőgöt, hamis biztosságot, albizakodottságot és a végén keserű csalódást okozott emberek sokaságának, kik ilyen evangéliumot hirdető, emberek kezére kerültek. Ha ez a megigazulástan igaz, akkor az ember régi, genesz természetében benne maradhat s üdvösségéért elég csak annyit mondania: Hisszem, hogy Jézus meghalt értem, bűnösért! s ezzel már üdvözül is; biztosan van a menny felé s ahármennyit vétkezik is további életében: ő már megigazult, ennél fogva büne nem számítatik fel néki.

Ha már most a megigazulás bibliai értelmét keressük, először a szó közönséges értelmére irányítjuk figyelmünket, mint ami a szó szellemi értelmének meghatározásához alapvető. Mt. 11, 9 és Lk. 7, 35 tartalmazzák Jézus egy gunyes mondását, mely szerint a nem becsületesen és nem őszintén következtető nép "bölcsességét annak tettei igazolják". Ha a nép igaz volna gondolkodásában tettei következtetéseket vonnának; de tettei nem következtetéseket, s így világos, hogy a nép csak turkál az isteni kijelentésben, de nem akar annak tökéletesen engedelmessé válni. Igazolni annyit jelent tehát, mint becsületesnek bizonyítani; mivel azonban Jézus beszéde guny, itt az igazolás hiányzik. Megigazulni a visszaható alakja a szónak; megigazulni annyi, mint becsületesnek, igazságosnak bizonyulni. Nincs tehát szó a valósággal ellentétben álló, önké-

nyes bírói ítéletről. Lk. 10, 29 ugyanezt az értelmet rejti: a törvénytudó igazolni akarta magát, azaz becsületességét bizonyítani. Hogy a szó azt jelenti, ami a valóságnak megfelel, és nem önkényes ráfogást, azt Lk. 16, 15 is mutatja, hol a farizeusokról és írástudókról Jézus azt mondja, hogy becsületességnek bizonygatják magukat az emberek előtt, de az Isten ösmeri szívüket és tudja, hogy ez nem igaz. Ennélfogva Lk. 18, 14 sem jelenthet mást, mint hogy a vámszedő a templomból igazságosként ment haza; nemcsak ráfogták, hogy igazságos, hanem tényleg az is volt. Ugyde a templomban ő maga mondotta magát bűnösnek/vétkesnek/, aminek szintén igaznak kell lennie; tehát a vámszedőben valami olyan igazságosság volt, amely nem zárta ki az ő vétkes voltát. Mi volt ez az igazságosság? Mielőtt erre a kérdésre felelnék, rá kell mutatnom arra, hogy az igazolás szót Istenre vonatkozólag is használja a Szentírás. Ő nála pedig nem lehet kétség, hogy az igazolás tényleges igazságosságra mutat. Miker Lk. 7, 29 szerint az egész nép és a vámszedők különösen magukra vették a vétkességet kifejező kereszt-ség jelét, akkor ezzel Istent igazolták, vagyis igazságosságnak nyilvánították az isteni ítéletet, mely a bűnöst éri. Mt. 12, 37-ben Jézus így szól a farizeusokról: "az ítélet napján beszédeid alapján fognak majd igazságosnak nyilvánítani és beszédeid alapján fognak elítélni." Hogy itt, ahol már bírói ítéletről van szó, az "igazol" és "megigazul" szavak tényleges igazságosságot fejeznek ki és nem a valóság eltakarását, az a szövegből eléggé világos. Mindezeket az idézeteket az evangéliumokból vettük; kérdés, hogy vajjon később, az apostoli időkben nem változott-e a szó értelme és nem jelenti-e a megigazulás azt, hogy valaki, bűnös létére is, nem bűnösnek nyilváníttatik Istentől?

Ezt a feltevést megcáfolja a Biblia legkésőbbben írt könyve a Jelenések hol azután, hogy "az igazságtalan tovább is igazságtalankodjék", ezt olvasuk: "az igazságos cselekedjék tovább is igazságosságot és a szent szenteltesse meg továbbra is" /22. 11/; tehát az igazságosság, melyet a hívők nyernek, nem rájuk fogott, hanem valóságos, tettekben megnyilvánuló igazságosság. Jakab világosan mondja, hogy a hívő Abrahámet igazságosnak a tettei bizonyították/megszokott fordítás: tettekből igazult meg/. Bizonyítékul hozza fel, hogy Abrahám hitét azzal bizonyította, hogy fiát Izsáket áldozatul eltárra helyezte; tehát Abrahám hite cselekvő hit volt; akkor pedig igazságossága nem ráfogott igazságosság volt, hanem valóságos igazságosság. Ugyanez mondható Ráhabról, ki a kőeket élete veszélyeztetésével elrejtette, tehát, hite, hogy Isten népe fog győzni, tettekben lett kifejezést. Jakab kimondja, hogy nemcsak hit alapján bizonyul valaki igazságosnak, hanem tettek alapján is/nemcsak hitből igazul meg, hanem tettekből is. Jk. 2, 21-26/Jakabról azonban azt mondják, hogy elfogult zsidós állásponton volt és ellentétben volt Pállal. Nézzük tehát Pált!

Nézzük meg Pál egyik legrégebb ismert nyilatkozatát, melyet egy Csel. 13, 16-41-ben közölt beszéd tartalmaz /39 v/. "Mindabból, amiből Mózes törvénye utján nem nyertetek igazságosságot, /nem-igazultatok meg/, ennek/Krisztusnak/ utján a hívő nyer igazságosságot/igazul meg/". Csak elfogult ember mondhatja, hogy itt Pál nem a következőt mondja. Mózes törvényének nem volt képessége arra, hogy benneteket bűnösöket igazságosakká tegyen, de Krisztusnak képessége van rá, hogy-amennyiben hisztek- benneteket igazságosakká tegyen. Semmi okunk és jegünk nincs azt feltételezni, hogy a hívő Krisztustól egy a valóságnak meg nem felelő felmentő ítéletet kap; de azt sem, hogy a megigazulás büntetés-elengedésben áll, mely mellett a bűnösség a régi erőben marad. Itt Krisztus és a törvény állanak egymással szemben és nem lehet mondani, hogy Krisztus csak annyival képe többre, mint a törvény, hogy az embert, miker bűnös, nem bűnösnek mondja ki, mert ilyen valótlan-ságot akárki kimondhat. Ha Krisztus szabadítása csak ennyit jelent, akkor ez nagyon szomorú szabadítás! De talán Pálnál akkor még nem fejlődött ki későbbi "theológiája". Nézzük meg tehát egyik későbbi levelét, a klasszikus Római levelet. Hogy a "megigazul" szó nála is valóságos igazságosságot jelent, az világos azokból a helyekből, melyekben a szót Istenre alkalmazza

és nyilván "igazságosnak bizonyít" értelmében használja./Ró.3,4.26/.Pál beszél a törvény által való megigazulásról és azt mondja, hogy "nem a törvény hallgatói igazságosak Isten előtt, hanem a törvény megtevői bizonyulnak igazságosoknak/igazulnak meg". Ez a Ró.2.13 ugyan a törvényről beszél, de lehetetlen, hogy ha a törvénytől valóságos igazságosságot követel Isten, a kegyelemtől kevesebbet várni, mintha a hívő csak látszólagos, ráfeggett igazságosságot nyerne.V.6 még Ró.3,20-at, hol a törvény tehetetlenségét az ember hústermészetére viszi vissza az apostol. Epen ebben van a rejtély megfejtése: a törvény alatt az ember csak hústermészetével, azaz vétkes, gyönggetermészetével számolhat, míg a kegyelem új természetet ad az embernek azért, hogy Krisztusba beöltözzön és Krisztus feltámadásának erőt vele közli./Ró.6,1-6/; ez persze csak a hívővel történik meg;/8 v./Miután tehát a törvény alatt véghez vitt tettek alapján senki sem bizonyul igazságosnak, a hívő, aki kegyelem alatt van, mivel új életet, új természetet kap Istentől, képes igazságos tettekre/Ró.8,3/ s Istentől nyert új életében igazságosnak bizonyul/Ró.3,24/.Mivel ezt az életet Krisztusban Isten ingyen ajándékozza, tehát valóságos igazságosságról van szó, mert Isten nem ajándékoz talai értéket övéinek; Isten gyöngyvel nem hamis gyöngyök.A hitnek nem lehet célja a látszat; ha tehát hiszünk abban, aki az istentelent igazságossá teszi/megigazítja/, akkor Tőle csak valódi igazságosságot várhatunk, olyat, amelyet a törvénytől hiába vártunk./Ró.4,5/.Vajjon, ha a hit alapján/nem hit által/ nyert igazságosság csak látszat, lehet-e békesség a gyümölcse?/Ró.5,1/Vajjon nyugodt lehet-e becsületes, igazságos ember, ha a bűn hatályaiban tudja magát? Nem! Csak a gazember élhet egy ideig ilyen állapotban békességben! Az olyan békességet, amely megtűri magában a vétket és nem háberog ellene, csak gonosztevők ismerik és azok is csak addig, amíg önámításuk tart.Vajjon lehetséges-e az, hogy Isten vádolja bűneiért a törvény alatt élő ~~szüntekkapatiix~~ erőteljen embert, ellenben nem vádolja a kegyelem alatt élő ki új természetet kapott?Ha tehát a nem vádló Isten az, aki megigazít, azaz igazságosságot ad, akkor világos, hogy a Tőle adott igazságosság csak valódi lehet/Ró.8,33/.Ezt bizonyítja Ró.8,30 is, hol a megigazítás az elhívással és megdicsőítéssel áll kapcsolatban: világos, hogy ha a megigazítás csak ráfeggett, akkor az elhívás sem valódi, hanem képletes és a megdicsőítés sem más, mint utalvány a dicsőségre, melyért azonban semmit sem adnak.Akkor I.Ko.6,11 is a lemosattatás, megszentelés szintén képletes, vagyis a piszek csak le van takarva rajtuk, mint mikor egy mosdatlan gyerekre tiszta ruhát adnak.De épen ez a hely mondja, hogy a lemosás, megszentelés, megigazítás "a Felkent Jézus nevében és a mi Istenünk Szellemeiben" történik; amit Isten Szelleme végez, annak erőtől kell áradnia, az csak valóság lehet; tehát a megigazítás nem azt jelenti, hogy az ember régi mocskában él benne, ahogy némelyek tanítják, kik gonosz életüknek a hívők körében menlevelet akarnak biztosítani.I.Ko.4,4ben Pál egyenesen azt mondja, hogy "semmit sem tud magára"; tehát nincs tudatában, hogy vétkeznék abban, amivel vádolják; így hát a megigazítás vétekmentes életet jelent.Ez persze nem jelenti a bűntelen életet, csak a vétekmentesét, azaz, aki a hit útján jár, megtakálja az isteni utat és azt nem véti többé el.Jézus vérének megigazító "hatalma az igazságosságot, hanem a bennünk élő, bennünk teremtett új ember, Krisztus teszi bennünk.A vér, vagyis Krisztus halálba menő szeretete közöttünk és a bűn között áll és attól bennünket elválaszt, elkülönít: "aki meghal/és a hívés meghalás, saját gondolatainkból, saját erőnkönél élt életünkről való lemondás/, megigazul, igazságossá lesz, mert oly utat választott, melyen a vétek elhagyása lehetséges és be is következik./Ró.6,7/Igy kell érteni, hogy "hit teszi igazságossá az embert/igazítja meg/, a törvény tettei nélkül/a tett-világon kívül/, azaz a megigazítás nem a mi tettünk, hanem Isten tette bennünk./Ró.3,28/.Mivel nem mi cselekszünk, hanem Isten, az emberi dicsékvés ki van zárva/Ró.4,2/Pál mégis tesz valami különbséget azok megigazulása között, akik a törvény alatt éltek előbb és a körülmételetlen, tudatlan pogányok megigazulása között; előbbiekről azt mondja, hogy a hit alapján igazulnak meg, bizonyára a törvény tanítása által fölkeltett hit alapján, mert az értelmet e törvény a hithez vezette el már az Ószövetség idején; a körülmételetleneket

ellenben a hiten keresztül teszi igazságossá, vagyis minden előkészület nélkül keresztülmenti őket, ha hisznek. Pálnál a megigazulás tehát nem később fejlődött ki, hanem kezdettől fogva ugyanazt tanította, amit Jakab is: olyan megigazulást, amely valóságos igazságossá válás, mert amikor az ember tettek erőltetése helyett az őt megigazító Istenben hisz, Rája bizza azt, amit maga elvégezni nem tudott, akkor ezzel az őszinteséggel az igazság útjára lépett és alkalmassá vált arra, hogy Isten megajándékozza valóságos igazságossággal, igazságos élettel. Ezért már legkorábbi levelében, a Galata levélben tisztán kifejti álláspontját. Gal. 2, 16, 17 szerint nem a törvény útján, hanem Krisztus által leszünk igazságosak, vagyis nem saját erőnkkel, hanem a Szellem erejével s ha Krisztus elment vétkeinket megbocsátja, nem lesz a bűn kiszolgálójává, mert Ő teszi meg bennünk, amit mi nem tudunk megtenni. Hogy az igazságosság hit alapján jön, előre látta a Kijelentés/3, 8/, s ezért a törvény csak Krisztushoz elvezető nevelőül adott/3, 24/ s elveszti a kegyelmet az, aki még a saját erején próbál igazságossá válni/5, 4/. Ha későbbi leveleit vesszük elő, egyrészt Krisztusra találjuk alkalmazva a megigazul szót, tehát ebben a jelentésben: igazságosnak mutatkozott, bizonysult/1. Ti. 3, 16/; másrészt a Titus 3, 7-et Jel. 21, 8-al összevetve látnunk kell, hogy ha az örökség valódi, az annak feltételét képező igazságosságnak is valódinak kell lennie. A megigazulás tehát mindenütt valóban igazságossá válást jelent.

De ha ez így van, miért nem követi a hitet mindig megváltozott élet, bűnön való győzelem? A felelet ez: a hitben van a baj; a hit nem igazi. Lehet a hit fejhít, észhit és az csak az igazság elismerése, még nem hit; ilyen hitre a démonok is képesek/Jak. 2, 19/. Ilyen démoni hitre tanítják bizonyos evangélisták a hiszékenyeket, mikor megayugtatják őket, hogy életük megváltozása nélkül is már biztenségben vannak. Lehet a hit tisztátalansággal kevert és akkor erője nincs/Jak. 4, 1 skk./ez a Jézus tövises szántóföldje. A hívő tisztítsa meg szívét! A megtisztult szív hitét mindig megtisztult élet követi!

Carla Laps